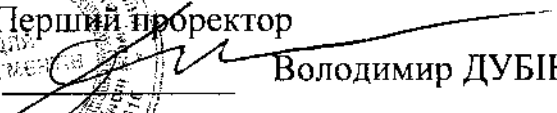

Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор

Володимир ДУБІНСЬКИЙ

23 червня 2025 р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА

практики аспірантів факультету фізичної культури, що навчаються
за навчальним планом третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
галузь знань А Освіта
спеціальність А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
освітньо-наукова програма «Середня освіта (Фізична культура)»

Автори :

Іван СТАСЮК, декан факультету фізичної культури, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент

Геннадій ЄДИНАК, професор кафедри теорії і методики фізичного виховання, доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор

Леся ГАЛАМАНЖУК, завідувач, професор кафедри теорії та методик дошкільної освіти, доктор педагогічних наук, професор

Юрій ЮРЧИШИН, завідувач, доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент

Сергій ПОТАПЧУК, старший викладач кафедри теорії і методики фізичного виховання.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми

Геннадій ЄДИНАК

підпис

Ухвалено на засіданні кафедри теорії і методики фізичного виховання
Протокол № 12 від 17.06.2025 р.

Завідувач кафедри

Юрій ЮРЧИШИН

Ухвалено на засіданні ради з науково-методичної роботи та забезпечення якості вищої освіти факультету фізичної культури

Протокол № 7 від 23 червня 2025 р.

Голова РЗН-МРтаЗЯВО факультету фізичної культури

Микола ПРОЗАР

підпис

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Науково-педагогічна практика є невід'ємною складовою освітньо-наукової програми підготовки здобувачів третього (освітньо- наукового) рівня вищої освіти зі спеціальності А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) освітньо-наукова програма «Середня освіта (Фізична культура)» за якою здійснюється підготовка здобувачів освітнього ступеня доктор філософії у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 «Про затвердження порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України №507 від 03.05.2024) та від 12.01.2022 № 44 «Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», положень Університету «Про організацію освітнього процесу», «Про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії і доктора наук», «Про практичну підготовку здобувачів вищої освіти» та інших, стандартів вищої освіти та освітньо-наукових програм (ОНП) з певних спеціальностей і організовується випусковими кафедрами Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Практика як форма фахової підготовки, передбачає набуття здобувачами вищої освіти професійних знань, і практичних навичок науково-педагогічного працівника закладу вищої освіти, досвіду самостійної роботи з викладання фахових дисциплін. Практика спрямована на формування загальних та фахових компетентностей здобувачів, закріплення знань, отриманих під час теоретичного навчання, удосконалення практичних навичок і вмінь за певною спеціальністю.

2. ВИДИ І ЗМІСТ ПРАКТИКИ

В аспірантів факультету фізичної культури, що навчаються за навчальним планом третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузь знань

А Освіта спеціальність А4 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (за предметними спеціальностями) освітньо-наукова програма «СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА)» денної та заочної форми здобуття освіти організовується і проводиться практика:

Науково - педагогічна практика (3 курс, 6 семестр, 4 тижні 6 кредитів ЄКТС, що складає 180 годин).

2.1 Загальна характеристика бази, цілей та завдань й керівництва науково - педагогічною практикою

База практики – кафедри Кам'янець-Подільського національного університет імені Івана Огієнка (факультет фізичної культури) або інших вітчизняних / зарубіжних ЗВО, які здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти за різними рівнями зі спеціальностей, за якими навчаються здобувачі вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка.

Мета практики полягає у закріпленні, поглибленні й узагальненні теоретичних знань, здобутих аспірантами під час навчання в аспірантурі за певною ОНП, освоєння теорії і методики викладацької діяльності та набуття практичних навичок з організації та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу у закладах вищої освіти (ЗВО).

Завданнями практики є формування здатностей та умінь, спрямованих на:

- застосування інноваційних форм, методів, засобів, технологій навчання;
- здійснення викладацької діяльності у ЗВО тощо;
- створення вправ, комплексних та тестових завдань для поточного і підсумкового контролю результатів навчання;

- розроблення навчально-методичного забезпечення освітнього процесу;
- виконання самостійних наукових досліджень і керівництво студентською науковою роботою;
- прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних умовах професійної діяльності.

Керівництво практикою: кафедра теорії і методики фізичного виховання, кафедра спорту і спортивних ігор.

Згідно графіку навчального процесу навчальних планів практики мають таку тривалість і терміни проведення

Вид практики	Семестр	Терміни проведення за графіком навчального процесу	Форма підсумкового контролю
Денна та заочна форма здобуття освіти			
Науково-педагогічна практика	6	6 тижнів	Диференційований залік

2.2 Наскрізна програма практики здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, галузі знань А Освіта, спеціальності А4 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (за предметними спеціальностями) освітньо-наукова програма «СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА)» факультету фізичної культури є основним нормативним та навчально-методичним документом, що регламентує мету, зміст і послідовність проведення практики студентів на визначених базах практики, підведення підсумків практики та містить рекомендації щодо видів, форм і методів контролю

якості підготовки (рівень знань, умінь і навичок), які студенти повинні формувати під час проходження практик. На основі Наскрісної програми практики студентів факультету фізичної культури щорічно розробляється та затверджується робочі програми відповідного виду практики, що входить до комплексу основних навчально-методичних документів (навчально-методичний комплекс), які реалізують завдання освітньої програми, ОПП і ОКХ фахівців відповідної галузі знань і напрямку, спеціальності, спеціалізації та відповідає їх змісту щодо знань, практичних вмінь і навичок.

2.3 Зміст практики і послідовність проведення практик на факультеті фізичної культури визначається навчальними планами, графіком навчального процесу, робочими програмами практики, графіком практики факультету.

2.4 Робоча програма практики студентів є основним навчально-методичним документом для студентів і керівників практики від кафедр факультету фізичної культури, кафедр університету і баз практики (керівників і науково-педагогічних працівників ЗВО).

2.5 Випускова кафедра теорії і методики фізичного виховання на основі робочої програми практики може розробляти методичні документи, навчально-методичні праці, що сприятимуть покращенню якості проведення практики.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Підведення підсумків практики відбувається на останньому етапі практики. Звітна документація подається здобувачами вищої освіти на кафедру для перевірки упродовж трьох днів після закінчення практики. Результати практики узагальнюються публічно на звітній конференції із захисту практики, що відбувається у присутності комісії, до складу якої входять

керівники практики від закладу вищої освіти і, за можливості, від баз практики, викладачі кафедр.

Виробнича нвуково педагогічна практика в здобувачів вищої освіти завершується диференційованим заліком. Оцінка ставиться за виконання студентами усіх вимог програми практики та якість звітної документації на основі результатів захисту перед комісією.

Критерії оцінювання якості захисту звіту з практики

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій оцінювання
Відмінно	Матеріали практики відповідають усім формальним та змістовим вимогам до їх написання, подані у встановлений термін, є оригінальним авторським доробком аспіранта. Завдання практики виконані у повному обсязі. Виступ аспіранта характеризується чіткістю, логічністю, структурованістю, високою культурою їх письмового оформлення та методичного обґрунтування. Аспірант надав чіткі, повні та ґрунтовні відповіді на запитання членів комісії під час захисту звіту з практики
Добре	Матеріали практики відповідають формальним та змістовим вимогам до їх написання, подані у встановлений термін у повному обсязі, є оригінальним авторським доробком аспіранта. Завдання практики виконані повністю, але з деякими несуттєвими помилками. Під час виступу аспірант розкриває основні методичні аспекти представлених розділів, має місце незначне порушення логічних зв'язків, неточності в аналізі матеріалів та труднощі в їх методичному обґрунтуванні. Аспірант надає грамотні відповіді на запитання членів комісії, але у змісті та формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо
Задовільно	Матеріали практики відповідають встановленим формальним і змістовим вимогам до їх написання, подані у повному обсязі, але пізніше встановленого терміну; матеріали практики представлені в неповному обсязі, наявні грубі помилки; аспірант не дотримувався всіх вимог до оформлення матеріалів практики та звіту. Завдання практики виконані частково. Формальний характер виступу з представленими матеріалами, не повністю сформоване вміння методичного обґрунтування відповідних елементів, низький рівень володіння практичними знаннями та уміннями. Під час відповіді на запитання членів комісії, аспірант допускає неточності та суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді.

Незадовільно	Матеріали практики своєчасно не подані або подані частково; має місце дублювання або ксерокопіювання матеріалів іншого аспіранта. Завдання практики виконані не в повному обсязі та не відповідають вимогам програми практики. Аспірант не володіє вмінням методичного обґрунтування відповідних елементів, презентувати результати практики. Під час захисту звіту аспірант не надає відповіді на запитання членів комісії (або аспірант не з'явився на захист звіту у період роботи комісії).
--------------	---

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень студентів

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Підсумкова оцінка за шкалою ECTS	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
		екзаменаційна	залікова
90-100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
67-74	D (задовільно)	задовільно	
60-66	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно	не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)		

4. БАЗИ ПРАКТИК

4.1 Практика проводиться на кафедрах Кам'янець-Подільського національного університет імені Івана Огієнка (факультет фізичної культури) або інших вітчизняних / зарубіжних ЗВО, які здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти за різними рівнями зі спеціальностей, за якими навчаються здобувачі вищої освіти в Кам'янець-Подільському

національному університеті імені Івана Огієнка і відповідають вимогам та забезпечують виконання робочих програм практик.

4.2 Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка (факультет фізичної культури) щорічно укладають угоди із базами практики про проходження практики студентами.

4.3 Базами практики можуть бути визначені заклади освіти, що знаходяться у м. Кам'янець-Подільський та населених пунктах Хмельницької й інших областей України, незалежно від їх організаційно-правових форм власності, при умові їх належного кадрового, навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення.

4.4 Аспіранти можуть самостійно обирати для себе базу практики і пропонувати її для використання лише при умові погодження всіх питань з керівництвом факультету й університету та керівництвом бази практики.

5. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

«Науково-педагогічна практика»

Загальні компетентності :

ЗК 02 Здатність абстрактно мислити, здійснювати дієвий пошук, критичний аналіз і синтез наукової інформації з різних джерел.

ЗК 06 Здатність застосовувати у науковій і освітянській діяльності інформаційні та комунікаційні технології (передусім бази даних, інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення).

Спеціальні компетентності:

СК 01 Здатність демонструвати педагогічні майстерність і техніку при реалізації професійних умінь (навичок), використанні методів передачі наукових знань із дотриманням студентоцентрованого підходу в освітньому процесі майбутніх фахівців із фізичної культури за спеціальністю А4 Середня освіта, а також академічну доброчесність під час усієї науково-педагогічної діяльності у закладі вищої освіти, наукових установах

СК 03 Здатність використовувати сучасні концептуальні ідеї і положення, методологічні підходи, методи, інструментарій для проведення досліджень з фізичної культури у системі загальної середньої освіти на теоретичному та емпіричному рівнях. СК 04 Здатність виявляти, конкретизувати і розв'язувати проблеми дослідницького характеру у питаннях фізичної культури в системі загальної середньої освіти, забезпечуючи якість проведених досліджень і дотримання правил академічної доброчесності

СК 06 Здатність визначати і враховувати під час реалізації різних форм фізичної культури психофізіологічні особливості дітей для посилення мотивації, формування позитивної самооцінки, я-ідентичності, ціннісного ставлення до власного здоров'я, здорового способу життя і (психологічна)

СК 07 Здатність саморозвиватись і розвивати освітню діяльність з фізичної культури у системі загальної середньої освіти з урахуванням вітчизняного та міжнародного досвідів.

СК 08 Здатність здійснювати підготовку текстів наукових і навчальних, методичних видань для забезпечення наукової діяльності та освітнього процесу здобувачів вищої освіти та фахівців із фізичної культури, передусім у загальній середній освіті та дотичних міждисциплінарних напрямках

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ПРХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

ПРН 01 Мати системний науковий світогляд, володіти сучасними теоріями і концепціями, що необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, а також розширення, інтерпретації, критичної переоцінки вже існуючих знань і професійної практики з фізичної культури у системі загальної середньої і вищої освіти.

ПРН 02 Застосовувати сучасний інструментарій, технології пошуку і когнітивні спроможності в опрацюванні й систематизації інформації, зокрема одержаної за допомогою методів математичної статистики, для опрацювання вже наявних і отримання нових знань, умінь (навичок).

ПРН 03 Синтезувати нові та комплексі ідеї, спираючись на розуміння та практику застосування у дослідницькій і викладацькій діяльності загальних методології, принципів і методів наукових досліджень.

ПРН 06 Застосовувати сучасні інструменти, технології знаходження й

опрацювання інформації спеціалізованих баз даних за допомогою інформаційних систем, інших електронних ресурсів, спеціалізованого програмного забезпечення, передусім для статистичних методів аналізу даних великого обсягу та/або складної структури.

ПРН 07 Володіти професійними вміннями, навичками та педагогічною майстерністю, технікою передачі знань з фізичної культури здобувачам вищої освіти за спеціальністю А4 Середня освіта у закладі вищої освіти з дотриманням студентоцентрованого підходу.

ПРН 09 Використовувати при формулюванні й перевірці гіпотез, обґрунтуванні висновків досліджень з фізичної культури в системі загальної середньої освіти належні докази, зокрема, результати теоретичного опрацювання інформації різних джерел, дані емпіричних досліджень, опрацьованих адекватними методами математичної статистики і комп'ютерного моделювання.

ПРН 11 Демонструвати при розв'язанні комплексних проблем фізичної культури у системі середньої освіти, дотичних до неї міждисциплінарних напрямках та професійній діяльності значну авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічної і професійної доброчесності, основу яких становить науковий світогляд, сформований набутими концептуальними і методологічними знаннями.

ПРН 14 Володіти акмеологічними знаннями, технологічними підходами до професійного і наукового саморозвитку, передусім у напрямі критичного аналізу, розширення й переоцінювання наявних знань про фізичну культуру в закладах загальної середньої освіти різних типів та професійну практику у закладі вищої освіти на основі синтезу нових знань і досвіду (вітчизняного та міжнародного) про методи наукового пізнання, інноваційні ідеї, освітні технології, форми, засоби, методи навчання і виховання у фізичній культурі та їх обґрунтованого вибору й ефективного використання практично.

Рекомендовані навчально-методичні джерела для студентів-практикантів:

1. Арєф'єв В.Г., Єдинак Г.А. Фізична культура в школі (молодому спеціалісту) : навчальний посібник для студ.навч. закл. 2-е вид. перероб. і доп. Кам'янець-Подільський : Абетка-НОВА, 2001. 384 с.
2. Гозак С.В., Станкевич Т.В.Метод комплексної гігієнічної оцінки уроку фізичної культури у загальноосвітніх навчальних закладах. МОЗ України.

Український центр наукової медичної інформації та патентно-ліцензійної роботи. № 17- 2011

3. Дуткевич Т.В., Конькова Т.І., Римар Л.М., Федорчук Е.І. Навчально-педагогічна практика студентів: програма і методичні рекомендації, К.-П. 2008.

4. Закон України. Про освіту. Відомості Верховної Ради України. 2017 р., стаття 380

5. Закон України. Про фізичну культуру та спорт. Відомості Верховної Ради України . 1994 р., № 14, стаття 80.

6. Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/54258/

7. Концепція Нової української школи. <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>

8. Навчальні програми з фізичної культури http://www.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/educational_programs/

9. Наказ Міністерства освіти і науки України, 2009 № 518/674. Про забезпечення медико-педагогічного контролю за фізичним вихованням учнів у загальноосвітніх навчальних закладах. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0772-09#Text>

10. Наказ Міністерства освіти і науки України, 2010. № 521. Про затвердження Правил безпеки під час проведення занять з фізичної культури і спорту в загальноосвітніх навчальних закладах. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0651-10#Text>

11. Наказ МОН України № 486 від 21.07.2003 р. «Про систему організації фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи дошкільних,

загальноосвітніх, професійно-технічних та позашкільних навчальних закладів». Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/z0903-03>

12.Наказом МОЗ України, МОН України N 518/674. Інструкція о распределении учащихся на группы для занятий на уроках физической культуры.Режимдоступа:http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE16789.html

13.Нова Українська школа - <https://nus.org.ua>

14.Нова Українська школа. Концептуальні засади - <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

15.Постанова Кабінету Міністрів України. Стратегія розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року. 2020. №1089. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2020-п>

16.Рекомендації Європейського Парламенту та Ради Європи щодо формування ключових компетентностей освіти впродовж життяhttps://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_975#Text

17.Рекомендації щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спортивної підготовки серед учнівської молоді на період до 2025 року<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0194729-21#Text1>.

18.Солопчук М.С., Бесарабчук Г.В. Виробнича (педагогічна) практика студентів факультету фізичної культури на базі загальноосвітніх навчальних закладів (в умовах кредитно-модульної системи навчання) К.-П.: Аксіома, 2010. 120 с.

19.Солопчук М.С., Бесарабчук Г.В., Солопчук Д.М., Заїкін А.В. Методики фізичного виховання різних груп населення: навчально-методичний посібник : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2012. 480 с.

20.Солопчук М.С., Боднар А.О., Бесарабчук Г.В., Солопчук Д.М. Теорія фізичного виховання: опорні таблиці : навчально-методичний посібник

Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2013. 148 с.

21. Технології організації рухової діяльності: навчально-методичний посібник [колектив авторів] [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см. Об'єм даних 9,7 Мб. Обл.-вид. арк. 9,4.

22. Courséra — технологічна компанія, що працює в галузі освіти <https://coursera.org>

23. Prometheus — український громадський проєкт масових відкритих онлайн-курсів, <https://prometheus.org.ua>

24. Панчук Н. П., Потапчук С. М., Поліщук С. В. Виробнича педагогічна практика в закладах освіти: для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) освітньо-професійної програми Середня освіта (Фізична культура): навчально-методичний посібник [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. 92 с.